

числі, за допомогою одержаних доказів і клятв. У такому разі на суддю чекає неодмінна винагорода. У хадісі 2123 сказано: "Передають зі слів 'Амра бін аль – 'Аса., що він чув, як посланник Аллаха ... сказав: "Якщо суддя винесе ухвалу, проявивши старанність, і (його рішення) виявиться правильним, йому (має бути) подвійна нагорода, якщо ж він винесе ухвалу, проявивши старанність, і помилиться, то йому (належить одна) нагорода". Тобто від судді потрібна всебічна самовіддача при відправі правосуддя, що одночасно знімає з нього відповідальність за неправильне рішення.

Викладене свідчить, що принциповою настановою пророка було зміцнення мусульманської общини, усунення передумов для можливих конфліктів. Однак суперечності всередині общини одноосібно розв'язувалися пророком на основі приписів Корану, де фундаментальним виступав принцип справедливості. Це знаходило свій вияв у рівності позицій позивача і відповідача, а також у змагальності сторін і наявності процесуальних гарантій для забезпечення інтересу кожної з них. Як впливає з хадісів, клятва ім'ям Аллаха була аргументом відповідача, а доказ по суті тяжби – аргументом позивача. Рішення судді повинне було бути неупередженим, за що йому і належала винагорода. У цілому процес мав релігійно-правовий характер.

Література:

1. Шарль Р. Мусульманское право / Р. Шарль; пер. с фр. С. И. Волка. – М. Изд-во иностр. лит-ры, 1956. – 142 с.
2. Керимов Г. М. Шарият и его социальная сущность / Г. М. Керимов. – М.: Наука, 1978. – 223 с.
3. Мец А. Мусульманский ренессанс / Адам Мец; пер. с нем. – М.: Наука, 1966. – 460 с.
4. Боголюбов А. С. Пресечение и наказание в мусульманском праве / А. С. Боголюбов // Ислам. Религия, общество, государство: сб. статей / отв. ред. П. А. Грязневич и С. М. Прозоров. – М.: Наука, Гл. ред. вост. лит., 1984. – С. 217-222.
5. Бехруз Х. Исламские традиции права / Хашматулла Бехруз. – О.: Юрид. л-ра, 2006. – 296 с.
6. Коран / перевод смыслов и комментарии Иман Валерии Пороховой. – 8-е изд. – М.: РИПОЛ классик, 2006. – 800 с.
7. Сахих аль-Бухари / пер. с араб. В. М. Нирша. – М.: Умма, 2005. – 959с.
8. Саади Абд ар-Рахман ибн Насир. Толкование Священного Корана: в 2 т. / Абд ар-Рахман ибн Насир Саади; пер. с араб. Э. Р. Кулиева. – М.: Умма, 2006. – Т. 1. – 1038 с.
9. 40 хадисов имама Ан-Навави / ком. и разъясн. д-р Мустафа аль-Буга; пер. с араб. Нирша В. – Казань, 2000. – 615с.